

การศึกษาสาเหตุและแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

A Study of Causes of Drop - Out and Guidelines for Management

of Students' Drop - Out at Nong Kung Sri Industrial and

Community Education College, Kalasin Province

สมภาร มีอุเทน¹อมร มะลาศรี²อนุสรณ์ จำเริญเจือ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคัน และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคัน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครอง ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ จำนวน 242 คน และกลุ่มที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ และบุคคล ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยายสำหรับข้อมูล เชิงปริมาณ และใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจัดการเรียนการสอน 2) ด้านนักเรียน นักศึกษา 3) ด้านครูที่ปรึกษา และ 4) ด้านผู้ปกครอง และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม และ 2) ด้านครูผู้สอน ซึ่งสาเหตุการออกกลางคัน 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีปัญหาเรื่องยาเสพติด 2) ติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต 3) มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ 4) บิดา มารดา หย่าร้าง และ 5) การวางตัวของครูที่ปรึกษาไม่เหมาะสม ไม่เป็นกันเอง ติดต่อยาก

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

² อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์

2. แนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน กรณีสาเหตุการออกกลางคันที่มีความสำคัญเร่งด่วน 5 อันดับแรก คือ คัดกรองนักเรียน นักศึกษา ออกเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา ออกแบบและดำเนินกิจกรรมหรือโครงการระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา และเอาใจใส่และติดตามนักเรียน นักศึกษา หรือเรียกย่อว่า หน้าที่ 1 คอ 3 ออ นอกจากนี้ผู้บริหารต้องกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และให้กำลังใจหรือการเสริมแรง สร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

คำสำคัญ สาเหตุการออกกลางคัน แนวทางการจัดการการออกกลางคัน วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี

Abstract

The objectives of this research were 1) to study causes and cause levels of drop - out and 2) to study guidelines for management of students' drop - out at Nong Kung Sri Industrial and Community Education College, Kalasin province. The mixed methods research was employed in this study and it was divided into two phases. Phase 1 aimed to study causes and cause levels of drop - out. Samples were students, guardians, teachers, and educational personnel. They were assigned into two groups : the quantitative data collection group consisting of 242 people and the qualitative data collection group consisting of 30 people. Instruments comprised a rating scale questionnaire and an interview form. Phase 2 aimed to study guidelines for management of students' drop - out. The key informants consisted of 15 experts and involved people. The instrument was a questionnaire. For data analysis, the descriptive statistics were used to analyze quantitative data, while the content analysis was used to analyze qualitative data.

The results of this research revealed the following :

1. Overall, the causes of students' drop - out at Nong Kung Sri Industrial and Community Education College, Kalasin Province was at the moderate level. When considering each section, it was found four sections were at the moderate level. They are ; 1) Learning process 2) Collage Students 3) Instructors and 4) Parents. And the low level are found in two sections ; 1) the college environment and instructors. The first five causes of drop - out consisted of 1) drug problems, 2) games and Internet addiction, 3) low grade point average, 4) parents' divorce, 5) advisors' hostility and difficulty to contact.

2. Regarding guidelines for management of students' drop - out in case of five most important and urgent causes, it was found that the college should screen students, visit students' family, design and conduct an activity or project of student follow - up and help system, and take care of and monitor students. Besides, the administrators have to

monitor and evaluate the performance and provide encouragement or reinforcement to motivate the teachers who were responsible.

Keyword : Causes of Drop-Out, guidelines for management of students' drop - out,
Nong Kung Sri Industrial and Community Education College.

บทนำ

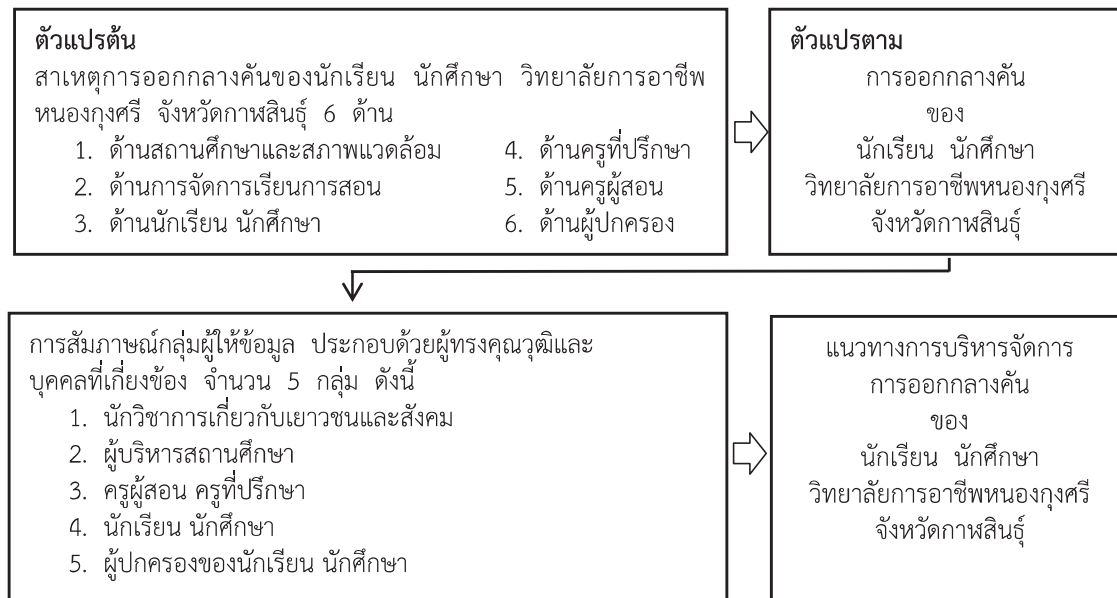
การขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 – 2569 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานโดยรักษาเป้าหมายผู้เรียนในระดับ ปวช. การเพิ่มปริมาณผู้เรียนในระดับ ปวส. ลดปัญหาการออกกลางคัน โดยวางเป้าหมายให้ลดลงร้อยละ 5 ด้วยการป้องกัน/ดูแลรายบุคคล การวิจัย พัฒนา แก้ปัญหา รายวิทยาลัย/ รายสาขาวิชา การวิเคราะห์แก้ปัญหาเชิงระบบกลุ่มเป้าหมายใน 50 วิทยาลัยที่มีปัญหาการออกกลางคันสูง (สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา, 2556 : 20) และจากการสำรวจและติดตามการออกกลางคันของผู้เรียนระบบปกติระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ช่วงปีการศึกษา 2552 – 2554 จำนวนสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง 353 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 85 ของจำนวนสถานศึกษา 416 แห่ง พบว่า ผู้เรียนระบบปกติในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) โดยภาพรวมมีผู้เรียนออกกลางคัน จำนวน 64,773 คน คิดเป็นร้อยละ 27.52 (สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา, 2556 : 1) วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี มีนักเรียน นักศึกษาออกกลางคัน ปีการศึกษา 2557 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีนักเรียนออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 32.50 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีนักศึกษาออกกลางคันคิดเป็นร้อยละ 34.30 (วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี, 2558 : 1) ซึ่งเป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ที่มีนักเรียน นักศึกษาออกกลางคัน (Dropout) เป็นจำนวนมาก

ปัจจุบันจะเห็นว่า มีผู้วิจัยและสถาบันการศึกษาต่างพยายามหาวิธีการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา เพื่อลดความสูญเสียทางการศึกษา แต่ก็ยังมีอัตราการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา จำนวนมาก และจากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุและแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน โดยใช้ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย เชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) และเลือกใช้แบบแผนสามเส้า (Triangulation Designs) ในระยะที่ 1 ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อนำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาเปรียบเทียบข้อแตกต่าง (Contrast) ตรวจสอบหรือยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามแบบแผนสามเส้า (Triangulation Design) รูปแบบผสานข้อแตกต่าง (Convergence Model) ระยะที่ 2 สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน ผลจากการวิจัยจะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้การแก้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้ได้ผลและตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ หนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคัน

ใช้การวิจัยตามแบบแผนสามเส้า ศึกษาสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคัน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ ดำเนินการเก็บข้อมูลไปพร้อมๆ กัน และให้น้ำหนักความสำคัญของข้อมูลทั้งสองอย่างเท่าเทียมกัน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง แล้วสรุปตีความ ตอบปัญหาการวิจัยร่วมกันในลักษณะส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 611 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามแบบแผนสามเส้า ได้แก่ 1) นักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคัน 2) ผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา และ 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นการตรวจสอบแบบสามเส้าด้านข้อมูล กลุ่มตัวอย่างแบ่งตามแบบแผนการวิจัยเชิงผสมผสานออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม กำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการใช้สูตรคำนวณ ที่ระดับค่าความคลาดเคลื่อน (e) เท่ากับ 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 242 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) Likert 5 ระดับ สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและสาเหตุการออกกลางคัน ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 แบ่งเป็น 3 ฉบับ ได้แก่ 1) สำหรับนักเรียน นักศึกษา 2) สำหรับผู้ปกครอง และ 3) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ประกอบด้วย ข้อคำถามเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน และส่วนบันทึกข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานและสาเหตุที่คิดว่าทำให้นักเรียน นักศึกษา ออกกลางคัน จำนวนแบบสอบถาม 242 ฉบับ นำส่งแบบสอบถามโดยให้นักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ปัจจุบันที่อาศัยอยู่ภูมิลำเนาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคัน นำส่งแบบสอบถามไปยังบ้านของนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคันเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และนำแบบสอบถามส่งคืนให้ผู้วิจัย

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการออกเยี่ยมบ้านของนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง โดยการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาออกกลางคันว่าเป็นเพราะเหตุใด สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้ประเด็นเดียวกันกับการสัมภาษณ์ผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และใช้สถิติในการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดช่วงความหมายแบบมาตราส่วนประมาณค่า Likert 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีค่าคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ สาเหตุการออกกลางคันที่มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป ถือว่าเป็นสาเหตุการออกกลางคันที่มีความสำคัญเร่งด่วนในการนำไปดำเนินการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา จากนั้น นำข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพมาเปรียบเทียบข้อแตกต่าง เพื่อตรวจสอบหรือยืนยันข้อมูลเชิงปริมาณด้วยข้อมูลเชิงคุณภาพ ตามแบบแผนสามเส้า รูปแบบผลสนข้อแตกต่าง (วิโรจน์ สารรัตน์, 2556 : 308)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน

จากสาเหตุการออกกลางคันในระยะที่ 1 ที่มีระดับมากที่สุดและมาก จำนวน 15 ข้อรายการ ซึ่งประกอบด้วยข้อรายการจำนวนมากพอสมควร เป็นการยากที่จะหาแนวทางการบริหารการออกกลางคันให้แล้วเสร็จในคราวเดียว เนื่องด้วยภาระหน้าที่ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเองที่มีเวลาให้การสัมภาษณ์กับผู้วิจัยจำกัด ด้วยข้อจำกัดดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เรียงลำดับค่าเฉลี่ยของข้อรายการสาเหตุการออกกลางคันจากมากไปหาน้อย แล้วเลือกข้อรายการ 5 อันดับแรก เป็นหัวข้อในการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน จำแนกได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) นักวิชาการเกี่ยวกับเยาวชนและสังคม 2) ผู้บริหารสถานศึกษา 3) ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา 4) นักเรียน นักศึกษา และ 5) ผู้ปกครองของนักเรียน นักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยข้อคำถามเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ และส่วนบันทึกข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล กรณีสาเหตุการออกกลางคันที่มีความสำคัญเร่งด่วน 5 อันดับแรก

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 15 คน ซึ่งมีข้อคำถามเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามสาเหตุการออกกลางคันในระยะที่ 1 ที่มีความสำคัญเร่งด่วน 5 อันดับแรก

การจัดกระทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา เพื่อยกร่างเป็นแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน โดยให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม แล้วนำข้อเสนอแนะจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาปรับปรุง เป็นแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ ฉบับสมบูรณ์

ผลการวิจัย

1. สรุปผลสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

สาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สาเหตุการออกกลางคันอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านจัดการเรียนการสอน 2) ด้านนักเรียน นักศึกษา 3) ด้านครูที่ปรึกษา และ 4) ด้านผู้ปกครอง และอยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสถานศึกษา และสภาพแวดล้อม และ 2) ด้านครูผู้สอน โดยพบว่า ข้อมูลเชิงปริมาณกับข้อมูลเชิงคุณภาพมีความสอดคล้องส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน จำแนกเป็นรายด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านสถานศึกษาและสภาพแวดล้อม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ วิทยาลัยฯ มีความเข้มงวดเรื่องกฎระเบียบ ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก และการจัดการศึกษาของวิทยาลัยไม่มีคุณภาพ ตามลำดับ

1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน ขาดความพร้อมไม่เพียงพอและไม่น่าสนใจ ความยากของเนื้อหาวิชาในสาขาวิชาที่เรียน และการจัดบรรยากาศในห้องเรียน ไม่เหมาะสม ไม่น่าเรียน ตามลำดับ

1.3 ด้านนักเรียน นักศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ การมีปัญหาเรื่องยาเสพติด การติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต และมีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ ตามลำดับ

1.4 ด้านครูที่ปรึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ครูที่ปรึกษาวางตนต่อนักเรียน นักศึกษาไม่เป็นคนเอง ติดต่อยาก ครูที่ปรึกษาขาดทักษะในการให้คำปรึกษา และครูที่ปรึกษาไม่รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา ตามลำดับ

1.5 ด้านครูผู้สอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ ครูผู้สอนขาดประสบการณ์และเทคนิคกระบวนการสอน ครูผู้สอนมีวิธีการสอนที่ไม่น่าสนใจเกิดความเบื่อ ไม่อยากเรียน และครูผู้สอนใช้วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนไม่เป็นธรรม ตามลำดับ

1.6 ด้านผู้ปกครอง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามข้อรายการ โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ ได้แก่ บิดา มารดา หย่าร้าง นักเรียน นักศึกษาไม่ได้อาศัยอยู่กับบิดา มารดา และผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่มีผู้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน ตามลำดับ

เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยของข้อรายการสาเหตุการออกกลางคันจากมากไปหาน้อย 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีปัญหาเรื่องยาเสพติด 2) ติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต 3) มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ 4) บิดา มารดา หย่าร้าง และ 5) การวางตัวของครูที่ปรึกษาไม่เหมาะสม ไม่เป็นคนเอง ติดต่อยาก

2. สรุปผลแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

กรณีสาเหตุการออกกลางคันที่มีความสำคัญเร่งด่วน 5 อันดับแรก มีแนวทางการบริหารจัดการ ดังนี้

2.1 คัดกรองนักเรียน นักศึกษา จัดทำประวัติส่วนตัวรายบุคคล

2.2 ออกเยี่ยมบ้านของนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาหรือกลุ่มเสี่ยง เพื่อทราบสภาพปัญหาหรือบริบททางครอบครัว และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันกับผู้ปกครอง แล้วนำเข้าสู่ระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา เพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามปกติ

2.3 ออกแบบและดำเนินกิจกรรมหรือโครงการระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา โดยการประชุมผู้ปกครองหรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ระดมความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง จากการ

สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสามารถสรุปเป็นกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการการออกกลางคัน จำแนกตามสาเหตุการออกกลางคัน ดังนี้

2.3.1 สาเหตุการมีปัญหายาเสพติด

2.3.1.1 จัดอบรมหรือทัศนศึกษาดูงานผู้ได้รับผลกระทบจากพิษภัยของยาเสพติด เช่น นักโทษคดียาเสพติดในเรือนจำหรือผู้ป่วยในโรงพยาบาลที่มีปัญหาทางจิตจากการใช้สารเสพติด เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

2.3.1.2 จัดกิจกรรมให้นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น กิจกรรมกีฬา ดนตรี หรือกิจกรรมที่นักเรียน นักศึกษามีความสนใจ ในรูปแบบชมรม โดยมอบหมายให้นักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหายาเสพติดหรือกลุ่มเสี่ยงมีบทบาทในชมรม

2.3.1.3 ตรวจหาสารเสพติดในนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหายาเสพติดหรือกลุ่มเสี่ยงทุก 1 เดือน เพื่อตรวจติดตามพฤติกรรมการใช้สารเสพติด หากพบสารเสพติด แจ้งให้ผู้ปกครองทราบและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน แล้วนำเข้าสู่กระบวนการบำบัด จนกว่าจะเลิกใช้สารเสพติดอย่างถาวร

2.3.2 สาเหตุการติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต

2.3.2.1 สร้างแรงจูงใจในการเรียน จัดทัศนศึกษาดูงานสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพในสาขาที่นักเรียน นักศึกษาเลือกเรียน

2.3.2.2 จัดกิจกรรมที่นักเรียน นักศึกษามีความสนใจ มีมุมรองรับให้นักเรียน นักศึกษาได้ใช้เวลาว่าง ให้เกิดประโยชน์ตามความสนใจ ในรูปแบบชมรมภายใต้การควบคุมดูแลของครูที่ปรึกษาชมรม โดยมอบหมายให้นักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาการติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต มีบทบาทในชมรม

2.3.3 สาเหตุการมีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์

2.3.3.1 สร้างแรงจูงใจในการเรียน จัดทัศนศึกษาดูงานสถานประกอบการหรือผู้ประกอบการหรือผู้ประสบความสำเร็จ ในการประกอบอาชีพในสาขาที่นักเรียน นักศึกษาเลือกเรียน

2.3.3.2 จัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน นักศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์

2.3.3.3 จัดอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน เทคโนโลยีนวัตกรรมทางการศึกษา และส่งเสริมการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนนวัตกรรมที่ทันสมัย

2.3.4 สาเหตุสถานภาพบิดา มารดา หย่าร้าง

2.3.4.1 ให้นักเรียน นักศึกษา มีงานทำ มีรายได้ระหว่างเรียน เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระทางครอบครัว เช่น โครงการหารายได้ระหว่างเรียน

2.3.4.2 จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี โดยให้นักเรียน นักศึกษาได้ไปฝึกประสบการณ์ ในสถานประกอบการที่อยู่ใกล้กับสถานที่ทำงานของบิดา มารดา เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาจะได้อยู่ใกล้ชิดกับบิดา มารดา

2.3.5 สาเหตุครูที่ปรึกษาวางตนต่อนักเรียน นักศึกษาไม่เป็นกันเอง ติดต่อยาก

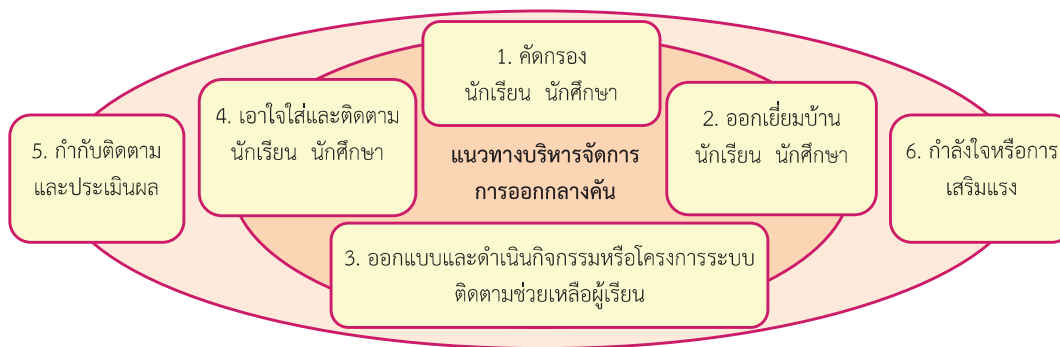
2.3.5.1 ครูที่ปรึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ตามแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน 1 คอ 3 ออ

2.3.5.2 พัฒนาครูที่ปรึกษา จัดอบรมสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องบทบาทหน้าที่ ความสำคัญของครูที่ปรึกษาและเทคนิควิธี จิตวิทยาในการให้คำปรึกษา

2.4 เอาใจใส่และติดตามการเข้าเรียน ผลการเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษาที่มีปัญหาหรือกลุ่มเสี่ยง หากนักเรียน นักศึกษาไม่เข้าเรียน ครูที่ปรึกษาหรือครูผู้สอนต้องทราบสาเหตุและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อร่วมกันกับผู้ปกครองติดตามและแก้ไขปัญหาทันที

2.5 ผู้บริหารต้องกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

2.6 ผู้บริหารต้องให้กำลังใจหรือการเสริมแรง สร้างแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงาน

ภาพ 2 แสดงแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลสาเหตุและระดับสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

จากสรุปผลการวิจัย พบว่า สาเหตุการออกกลางคันที่ได้จากการตอบแบบสอบถามกับการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องและส่งเสริมเติมเต็มซึ่งกันและกัน และพบว่า สาเหตุการออกกลางคันที่อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก มีค่าตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีปัญหาเรื่องยาเสพติด 2) ติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต 3) มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ 4) บิดา มารดา หย่าร้าง และ 5) ครูที่ปรึกษา วางตนต่อนักเรียน นักศึกษาไม่เป็นกันเอง ติดต่อยาก ซึ่งอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.1 มีปัญหาเรื่องยาเสพติด นักเรียน นักศึกษาเป็นช่วงวัยที่อยากรู้อยากลอง โดยที่ไม่คิดว่าตนจะติดยาเสพติดได้ จึงทำการทดลองใช้ยาเสพติดจนในที่สุดก็ติดยาเสพติดนั้น และมั่วสุมไม่เข้าเรียนเป็นสาเหตุการออกกลางคันในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลำปาง พันธุ์เพชร, 2558 : 107) ศึกษาข้อเสนอการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน ระดับ ปวช. พบว่า ด้านพฤติกรรมผู้เรียน สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาการออกกลางคัน คือ นักเรียนติดการพนัน ติดเกมส์ ติดเพื่อน ติดยาเสพติด ตามลำดับ

1.2 ติดเกมส์ ติดการเล่นอินเทอร์เน็ต เกมส์หรืออินเทอร์เน็ตมีลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของวัยรุ่น คือ ทำทนาย ให้เอาชนะ ให้ความสนุกสนาน ขวนติดตาม ทำให้ไม่อยากจะทำกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งหากนักเรียน นักศึกษาแบ่งเวลาไม่ถูกก็จะเป็นสาเหตุการออกกลางคัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (เมธิณี สุกหัสดี, 2554 : 86) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา พบว่า ด้านนักเรียน นักศึกษา

การมีสถาบันบันเทิง ร้านอินเทอร์เน็ต โต๊ะสนุกเกอร์ รวมทั้งห้างสรรพสินค้าเข้ามาใกล้กับสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

1.3 มีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ นักเรียน นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถในการเรียนต่ำ จะเกิด ความอึดอัด เบื่อหน่ายในการเรียน ขาดกำลังใจในการเรียน ไม่อยากเรียน และในที่สุดมีผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ และถูกประกาศให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียน นักศึกษา จึงเป็นสาเหตุการออกกลางคัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (นิมนวล บุญอินทร์, 2554 : 99) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักศึกษา พบว่า การได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์เป็นปัญหาการออกกลางคันในระดับรุนแรง

1.4 ครูที่ปรึกษาทางตอนนักเรียน นักศึกษาไม่เป็นกันเอง ติดต่อยาก นักเรียน นักศึกษามีอุปสรรคในการขอรับคำปรึกษา หรือคำแนะนำจากครูที่ปรึกษา ทำให้นักเรียน นักศึกษารู้สึกว่าครูที่ปรึกษาไม่ได้สนใจปัญหาของเขาเลย และปัญหานั้นก็ถูกสะสมไว้นานมากขึ้นเรื่อยๆ ไม่ได้รับการแก้ไข้ปัญหา จึงเป็นสาเหตุการออกกลางคันในที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ (จำเนียร สุมาธิธรรม, 2550 : 102) ศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พบว่า สาเหตุของการออกกลางคันด้านครูที่ปรึกษา ได้แก่ ครูที่ปรึกษาขาดความเป็นกันเองกับนักเรียน นักศึกษา

1.5 บิดา มารดา หย่าร้าง นักเรียน นักศึกษากลุ่มนี้มีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความอบอุ่น เกิดเป็นปมด้อยเรื่องสถานภาพของบิดา มารดา ทำให้เกิดการเบื่อหน่าย มีความกังวลต่อการเข้าสังคม จึงไม่อยากไปเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลำปาง พันธุ์เพชร, 2558 : 97) ศึกษาข้อเสนอการแก้ไข้ปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน ระดับ ปวช. พบว่า ด้านที่เกี่ยวกับสถานภาพครอบครัว บิดา มารดาหย่าร้าง เป็นสาเหตุทำให้นักเรียน นักศึกษาการออกกลางคัน อยู่ในระดับมาก

2. อภิปรายผลแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา

แนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ คัดกรอง ออกเยี่ยมบ้าน ออกแบบและดำเนินกิจกรรมหรือโครงการระบบติดตามช่วยเหลือ และเอาใจใส่และติดตามนักเรียน นักศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารต้องกำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และให้กำลังใจหรือการเสริมแรงให้กับผู้ปฏิบัติงาน จากแนวทางที่ได้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) คือ หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหาร ครูผู้สอนและครูที่ปรึกษาต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ และสอดคล้องกับ คู่มือการปฏิบัติงาน โครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งกำหนดให้มีโครงการกิจกรรมการจัดทำระบบฐานข้อมูลของผู้เรียน และโครงการกิจกรรมเยี่ยมบ้านที่พักอาศัยของผู้เรียน (สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา, 2556 : 16 - 17)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาควรนำเอาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา กำหนดเป็นนโยบายและแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
2. สถานศึกษาควรมอบหมาย กำกับติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ได้ปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคัน 1 คอ 3 ออ เพื่อลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา
3. ควรนำแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ไปใช้อย่างจริงจังและให้เห็นเป็นรูปธรรม เพื่อลดอัตราการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา และลดความสูญเสียทางการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพหนองสูง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในประเด็นอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ศึกษาหาแนวทาง ไปศึกษาหาแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง
2. ควรทำการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ทราบสาเหตุและแนวทางการบริหารจัดการการออกกลางคันของนักเรียน นักศึกษาตามบริบทของแต่ละสาขาวิชา

เอกสารอ้างอิง

- จำเนียร สุมาธิธรรม. (2550). *การศึกษาสาเหตุการออกกลางคันของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) สุรินทร์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- นันทนวล บุญอินทร์. (2554). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง : กรณีศึกษา วิทยาลัยเทคนิคอุดรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- เมธิณี สุภหัตต์. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา กรณีศึกษาวิทยาลัยเทคนิค อ่างทอง*. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม. (ครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี) กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.
- ลำปาง พันธุ์เพชร (2558). *ศึกษาข้อเสนอการแก้ไขปัญหาการออกกลางคันของนักเรียน วิทยาลัยเทคนิค ร้อยเอ็ด*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารจัดการการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิทยาลัยการอาชีพหนองสูง งานทะเบียน. *บันทึกข้อความที่ 1215/2557 เรื่อง ขออนุญาตประกาศ การพ้นสภาพนักเรียน นักศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557*. [สืบค้นเมื่อ 12 พฤศจิกายน 2542].

วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). *การวิจัยทางการบริหารการศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา*. กรุงเทพมหานคร :
ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ์.

สำนักติดตามและประเมินผลการอาชีวศึกษา. (2556). *คู่มือโครงการการลดปัญหาการออกกลางคัน*.
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.